

FREEWAVE

media magazine

nr. 468 oktober 2013

FREEWAVE • media magazine

Jaargang 36 — nummer 468 — oktober 2013

www.freewave-media-magazine.nl

COLOFON

Exploitatie: Stichting Media Communicatie

Hoofdredacteur: Hans Knot

Lay-out: Jan van Heeren

Druk: Felix, Amsterdam

Vaste medewerkers:

André van Os, Michel van Hooff (Nederland);
Rene Burcksen, Jan Hendrik Kruidenier (VS);
Jelle Knot (Internationaal); Martin van der Ven
(internetnieuws); Ingo Paternoster (Duits-
land); Gijs van den Heuvel (Caribisch Gebied)

Verantwoordelijke uitgever:

Stichting Media Communicatie, Jan-Fré Vos,
Kornoeljestraat 4a, 9741 JB Groningen

E-mail: info@mediacommunicatie.nl

www.mediacommunicatie.nl

Correspondentieadres:

Hans Knot, Populierenlaan 8, 9741 HE Groningen

E-mail: hknot@home.nl

www.hansknot.com - www.soundscape.info

Lidmaatschap:

Een jaarabonnement (6 digitale nummers) INCLU-
SIEF toegang tot de Radio Day kost 14 euro.

Een abonnement enkel op Freewave Media Magazine
(digitaal) kost 6 euro.

U kunt het pdf-bestand downloaden op:

www.freewave-media-magazine.nl

Transacties:

ING-rekening: 4065700

(IBAN: NL85INGB 0004065700 - BIC: INGBNL2A)

ABN/AMRO rekening: 988040301

t.n.v. Mediacommunicatie, Groningen

Voor België:

Rekeningnummer 143-0759927-33

(IBAN: BE79 1430 7599 2733 - BIC: GEBABEBB)

tnv SMC België.

PayPal -betaling ook mogelijk

Advertentietarieven:

	<i>eenmalig</i>	<i>tweemalig</i>
1/1 pagina:	Euro 23,-	Euro 34,50
1/2 pagina:	Euro 14,-	Euro 23,-
1/4 pagina:	Euro 10,-	Euro 16,-

FOTO'S

Indien niet anders vermeld zijn alle foto's uit het
Freewave en Offshore Echo's archief.

ISSN NR. 1381-8562

Inhoud

We are mourning Rob Olthof	3
Recensie: Marktübersicht Kurzwellenempfänger	6
Surftips (1)	6
Heden en verleden	7
Radio Mi Amigo? No comprendo!	7
Omroephistorie: Onwettig	8
Love-in live vanuit Groningen	9
Bob Noakes remembers Arend Langenberg	10
Omroephistorie: Wonen	12
Radio Paradise: na 13 jaar nog niet uitgedraaid	13
Muziek-, media- en andere herinneringen 1967 (7)	16
Radiodag Erkrath	25
Tineke vanuit RockArt	26
Surftips (2)	26

Cover: Rob Olthof 1945 - 2013

We are mourning Rob Olthof

* 07.12.1945 † 23.09.2013

Maandagmorgen 23 september om half 12 kwam er een einde aan een uitzonderlijke vriendschap die Rob Olthof en ik 48 jaar lang hebben gedeeld. De vriendschap is ontstaan dankzij het weekblad dat de jonge babyboomers van destijds, vanaf 1965, konden kopen in de sigarenwinkel en meer: 'Hitweek'.

Het was een strijd als in de jaren zestig van de vorige eeuw gevoerd door de fans van The Beatles en die van de Rolling Stones. Je was voor- of tegenstander en dan doel ik op het verschil tussen Radio London en Radio Caroline, de zeezenders die de babyboomers nog meer vrijheid gaven dan ze zelf al hadden genomen.

Een paar kritische opmerkingen van Rob en mij heen en weer in Hitweek werd gevolgd door telefoon-gesprekken tussen Amsterdam en Groningen, waarna mijn ouders op een bepaald moment vroegen: Olthof, Amsterdam, Willemsparkweg vlak bij de familie Zwaving? Ik beaamde dat en mijn vader zei meteen: "Oh, Arie Olthof, die ken ik van de Kappersvakbond." Beiden ontmoetten elkaar eens per jaar tijdens de landelijke bestuursdag. Het begin van een lange vriendschap tussen Rob Olthof en mij, die vooral gebouwd werd op gezamenlijke interesses als radio, muziek, bier, trams en treintjes maar ook kleine handeltjes.

Rob zijn eerste handelsactiviteit, las ik terug in een editie van Hitweek van 1968, waarin hij foto's van beide Carolineschepen, genomen in de haven van Amsterdam, te koop aanbood. Dit voor de prijs van 40 cent per stuk exclusief 25 cent porti. Te betalen via de Gemeente Giro in Amsterdam. Uiteraard zonder destijds de Belastingdienst te informeren. De eerste stenen, van wat later de Stichting Media Communicatie werd, waren gelegd.

In het begin waren het redelijk kleine steentjes, die werden gebakken naar de opbouw. Ik memoreer de beruchte Neil Diamond Poster die Rob adverteerde. Hij was naar het theater gegaan, waar Neil in Amsterdam optrad. Hij gaf een bezoeker 25 gulden inclusief zijn fototoestel en vroeg hem een foto van Neil Diamond te nemen. Na afloop van het concert nam Rob, inmiddels teruggekeerd bij het theater, zijn fototoestel weer in ontvangst en liet de foto op posterformaat uitprinten. In kleine annonces in muziekbladen en de Telegraaf werden ze te koop aangeboden, en neemt U maar van mij aan dat het warme broodjes waren die hij in die periode verkocht. Hoewel vele ontvangers van de Neil Diamond poster zich hebben afgevraagd wie er nu op die poster stond.

Vrij snel werd Rob ook oprichter, voorzitter, secretaris, en vooral ook penningmeester van de Olivia Newton John Fanclub. Ikzelf was inmiddels al enige tijd hoofdredacteur van Pirate Radio News. Vanaf 1972 kwamen we regelmatig bij elkaar over de vloer en werden allerlei dingen op het gebied van radio gezamenlijk georganiseerd.

18 april 1973: de grote demonstratie in Den Haag voor het behoud van Radio Veronica. In de ochtend, ver voor achten, stond ik aan de Willemsparkweg met een busje vol vrienden met als doel Den Haag. We waren in Amsterdam om posters, geproduceerd door Rob Olthof, met een afbeelding van het zendschip van Radio Veronica op het strand van Scheveningen, mee te nemen voor verkoop op het Malieveld in Den Haag.

Zeer teleurgesteld was Rob omdat hij niet mee mocht, want moeder Anneke, hoewel Rob haar altijd Kootje noemde, had het hem verboden, want anders kon hij zijn nieuwe baan wel kwijtraken. Verzorgend als altijd was het 'Kootje' die hem voor de huisdeur de haren nog eens kamde en hem ras wegstuurde naar zijn werkgever, zodat hij niet te laat kwam.

4 mei 1973 Tweede Binnenhaven Scheveningen: meer dan 350 mensen uit negen landen. We hadden schepen gehuurd bij ondermeer de firma Vrolijk met als doel de muziekboten op de Noordzee met fans te bezoeken. Het feest ging niet door vanwege te slecht weer. Ik heb Rob nooit meer zo boos gezien als die betreffende dag. Een week later gingen we alsnog met 4 boten vol fans.

In 1978 richtte Rob, met een paar andere mensen, de Stichting Media Communicatie op, terwijl ik samen met weer anderen het Freewave Media Magazine oprichtte. Het was ook het jaar dat samen met de mensen van Music Radio Promotions ik de eerste Radiodag organiseerde in Noordwijkerhout. Reeds het volgende jaar gingen we deels, en niet veel later, geheel samen en werden tot op de dag van vandaag op deze manier de zeezenders en andere vormen van radio door geschiedschrijving en merchandise in stand gehouden.

Vanaf 1978 zijn er vervolgens ook jaarlijkse zeezenderdagen georganiseerd waarbij het westen van Nederland als locatie werd aangedaan en de laatste 15 jaar Amsterdam als centrale punt voor de, inmiddels meer dan 10 jaar geleden omgedoopte Radio Days werd gekozen. Bijeenkomsten die samen met onze gezamenlijke zeer goede vriend Martin van der Ven uit het Duitse Meppen tot stand kwamen. Jaarlijks waren er meer dan 350 mensen aanwezig om de verhalen door de medewerkers van de toenmalige zeezenders aan te horen, waarbij zowel de bezoekers als genodigde gasten vaak uit meer dan 10 landen afkomstig waren.

Ook dan was Rob in de zaal – zoals ook met de merchandising – vooral met geld bezig, immers alle activiteiten dienden te worden gefinancierd – wat hij al die jaren met volle inzet heeft gedaan. Niet voor niets werd hij door velen schertsend 'de man met de geldtas' genoemd.

Maar het was niet alleen radio dat ons samen hield. Poezen waren zowel in Huize Olthof als Huize Knot een belangrijk element waar telkens weer informatie over werd uitgewisseld. Rob zijn meest recente kat, Jeroentje, heeft inmiddels de warmte in Huize Knot tot zich genomen. Onze liefde voor Engeland leverde tientallen reizen naar tal van locaties op, waarbij vrienden, gemaakt door de radiohobby, werden bezocht, maar ook vele musea, kerken, restaurants, concerten en een grote variatie aan pubs in diverse plaatsen werden aangedaan. En reken er maar op dat met Rob Olthof op stap gaan de meest vreemde avonturen kon opleveren. Ik zal deze jaarlijkse reizen met Rob zeker gaan missen, evenals de ontelbare gesprekken over de telefoon en de wederzijdse bezoeken aan Amsterdam, later Amstelveen en Groningen. Zowel de PTT, KPN en andere telefoonmaatschappijen hebben aan ons veel geld verdiend en de huidige provider zal het zonder deze bron van inkomen moeilijker krijgen.

Rob, ik zal nooit de enorme lange en warme vriendschap, die we hebben gedeeld, vergeten. Je zult altijd in onze gedachten blijven. Rust in vrede en dank namens alle radiovrienden in binnen- en het buitenland voor je intense, nooit te stuiten, inzet om de herinneringen aan het verleden op radiogebied staande te houden.

Hans Knot, 24 september 2013

Recensie: **Marktübersicht Kurzwellenempfänger, Geräte für den mobilen und stationären Empfang**

Auteur: Zierl, Richard, Dr.
 Uitgeverij: VTH Verlag Baden Baden, Postbus 2274, 74692 Baden Baden
 Bestelnummer: 413 0083
 Prijs 19,50 Euro ex verzendkosten
 Pagina's: 173
 Afbeeldingen: in kleur en zwart wit
 ISBN 978-3-88180-879-8

Andermaal is er een VTH Verlag publicatie uitgekomen, in samenwerking met Siebel Verlag. Eén van de vaste auteurs van de uitgeverij is bereid gevonden een marktoverzicht te maken van de speciale ontvangers voor gebruik als men de korte golfbanden wil afstruinen naar stations. Het overzicht is zowel voor de zogenaamde mobiele ontvangers als voor de toestellen die een vaste plek hebben.

De afgelopen jaren was het een tendens dat verschillende organisaties, die – soms al decennia lang – gebruik maakten van het kortegolfspectrum om de radio-uitzendingen te verspreiden, zich terugtrokken van de korte golf om andere manieren van transmissie de voorkeur te geven. Maar er zijn ook nog genoeg radiostations, die wel de korte golf trouw zijn gebleven. Radio China is daar een voorbeeld van, die je trouwens met zenders op heel veel frequenties kunt horen. In: 'Marktübersicht Kurzwellenempfänger', zette Richard Zierl voor de hobbyisten alles nog eens goed op een rijtje. Uit deze publicatie blijkt dat er zeker nog een groot aanbod aan goede ontvangers zijn, hoewel het concept en de techniek in de loop der jaren drastisch is veranderd. Maar Zierl biedt tal van handvatten aan de lezer aan om de voor deze meest geschikte korte golfontvanger uiteindelijk aan te schaffen.

In het begin van het boek legt de auteur eerst uit wat korte golf radio is en wat je in de praktijk ermee kunt doen; dit voor de toekomstige hobbyist. Vervolgens gaat hij in tal van onderwerpen in, zoals frequentielijsten, amateurradio, ontvangstantennes, SSB ontvangst, hoe te tunen en het filtergebruik. Vervolgens neemt Zierl je mee in de verschillende ontvangstconcepten; zowel de analoge als de digitale mogelijkheden.

Uiteindelijk komt hij uitgebreid op het doel van het boekje 'Marktübersicht Kurzwellenempfänger', het voorstellen van liefst 20 ontvangsttoestellen, die voor deze publicatie uitgebreid werden getest. Zondermeer andermaal een technische publicatie die noodzakelijk in de boekenkast van de radiohobbyist thuis hoort.

Hans Knot

Surftips (1)

Ook in deze aflevering weer tips om internet te bestormen te beginnen met een site waarop vele historische Amerikaanse shows zijn te vinden:

<http://www.dumb.com/oldtimeradio/>

Paul de Haan stuurde een site naar een radiostation waar ondermeer Din War-dell kan worden beluisterd. Hij was in het verleden ondermeer actief bij de BBC en Radio Luxembourg.

<http://www.kwxy.com/>

Dan enige links naar het zendschip van de Voice of America:

http://www.uscg.mil/history/webcutters/Courier_WAGR410_Photos.asp

<http://coldwarradios.blogspot.de/>

Meer tips op blz. 26

Heden & verleden

tekst: Hans Knot

Even een aantal bijnamen

Allereerst luisterde ik naar een historisch programma van Radio 390 waar bij uitzondering een bijnaam werd genoemd: David Sinclair, 'our own loveable beatnick'. De volgende presentator, Bart van Leeuwen, werkte zowel voor Veronica als Radio Mi Amigo en kreeg: 'Bartje Vier tot zes' van Leeuwen, mee geënt op een oud Nederlands kinderliedje als wel de tijd dat een van de programma's van Bart werd uitgezonden.

Deejay Top 8

Dit keer het lijstje van Leen van Oeveren die vooral in de jaren zeventig naar stations als RNI, Veronica en Caroline heeft geluisterd, hetgeen het volgende lijstje opleverde: 1) *Tom Anderson - Radio Caroline*. 2) *Tony Allen - RNI and Caroline*. 3) *Samantha Dubois - Caroline*. 4) *Norman Barrington - Caroline and Mi Amigo*. 5) *Gerard Smit - RNI*. 6) *Leo van der Goot - RNI*. 7) *Lex Harding - Veronica*. 8) *Steve Merike - RNI*.

Radio Noordzee Top 50 boek

Op bijgaande foto Willem van Kooten met het 2^e genummerde exemplaar van het door Hans Blaauwbroek samengestelde Radio Noordzee Top 50 hitlijsten boek dat slechts in een kleine oplage verscheen. Naast hem de samensteller tijdens het overdragen van het exemplaar aan van Kooten. Alle 125 exemplaren zijn genummerd en bij uw eindredacteur staat nummer 35 in de kast. Vooral de RNI Playlists zijn een must om de nummers uit de lijst te zoeken op Youtube, tenminste indien ze er op staan. Unieke nummers in deze lijsten die bijna nooit op de radio werden gehoord.

Tijd voor nicknames

Ronald 'het fenomeen' Van der Vlucht, Kees 'smeerkaas' Mulder, Astrid 'Angel of the morning' Jager, 'Ome' John 'het vleeskanon' Anderson and Eddie 'Delmare's nieuwsparell' Marel. Dit alles met dank aan Jan-Fré Vos die ze scoorde.

'Radio Mi Amigo? No comprendo!'

Als 17-jarige was deejay Tom de Bree aan het werk voor Radio Mi Amigo 272, hoewel zeer kort. Een jaar eerder, in 1978, ging hij als nieuwsgierige snotneus van 16 op bezoek bij Radio Mi Amigo in Playa de Aro, waarbij hij ondermeer op bezoek ging in de studio waar Ton Schipper aan zijn programma bezig was. Recentelijk was hij weer op bezoek in het centrum van Playa de Aro en fotografeerde de buitenkant van het pand, waar destijds de studio's waren gevestigd. Maar het leek hem ook leuk binnen in het gebouw een foto, met hemzelf, te laten nemen. Tom de Bree, die van zijn eigen naam Rick Verhaagen heet:

Boven: Ton Schipper en Tom de Bree, Playa d'Aro, mei 1978

Alles bij elkaar een leuke dag-
uitstap vanuit Barcelona naar
Platja d' Aro! Van Mi Amigo is
uiteraard niets meer te zien, of
je moet zeggen dat de berg Mas
Nou er nog altijd ligt."

"De secretaresse van Josep Yrla Saura had geen idee waarom ik een foto in haar kantoor wilde maken en wilde geen toestemming geven. Ik bleef aanhouden en uiteindelijk kwam Josep er zelf bij, hij maakte zich met enige moeite los van een versleten bank in de ruimte die vroeger het kantoor-tje naast de studio was. De destijds door Bokkebroek getimmerde houten scheidingswand staat er nog altijd! Josep begreep het verhaal in mijn beste Spaans met wat Engelse toevoegingen ook niet helemaal: "Radio Mi Amigo..? No comprendo!", maar had geen moeite met het maken van wat foto's. Dat zinde de dame weer niet wat aanleiding was tot een pittige discussie tussen die twee en mijn vrouw net genoeg ruimte bood om snel een foto te maken.

Onder: Rick Verhaagen in de voormalige
Mi Amigo studio's.

Onwettig

OMROEPHISTORIE
tekst: André van Os

NCRV-medewerkers Johan Bodegraven en Gerard Hoek schreven begin 1962 een boze brief aan het Koningin Wilhelmina Fonds. Het kankerfonds waagde het namelijk om reclame te maken op 'een onwettige radiopiraat, die het leven van hen in gevaar brengt, die afhankelijk zijn van wettelijk geregelde radiocommunicatie', aldus hun brief. 'Het dragen van het gouden ereteken van het KWF kunnen we nu nauwelijks meer als een eer beschouwen'. Gerth van Zanten voert in zijn in 1968 gepubliceerde boek *De Veronica Sage KWF-voorzitter Van Rappard* op. Hij vond dat de rel, die volgde op de brief van de NCRV-ers, al eind 1961 had kunnen uitbreken, want er werd op Veronica (de 'onwettige radiopiraat') al vier maanden reclame gemaakt voor KWF-lucifers. Van Rappard: 'Wij willen geen advocaten zijn van radio Veronica. Een lucifershandelmaatschappij betaalt de reclame'. NRU en NTS reageerden met de mededeling geen steun meer te verlenen aan instellingen die propaganda maken via zenders zonder toegewezen golflengten. Van Rappard: 'We zijn in opspraak gekomen zonder dat we het wilden. Als liefdadige instelling kunnen we ons niet permitteren

tegenstanders te hebben in omroep- en televisiekringen. Ik weet niet goed wat ik eraan moet doen'. Hij was niet de enige. Veel bekende radio- en tv-medewerkers werkten af en toe voor de nieuwe zeezender. Omroepmedewerkers in vaste dienst kregen te horen dat hun werkgevers daar niet van gediend waren, maar het was veel moeilijker om free-lancers als Mies Bouwman en Netty Rosenfeld aan te pakken. De contracten moesten worden gewijzigd, maar daar bleef het niet bij. Van Zanten: 'Maandenlang werden er banden gemaakt van de Veronica-programma's, die scherp werden beluisterd om te kunnen controleren welke stoute omroepmensen toch voor Veronica werkten'. Bouwman en Rosenfeld staakten hun werk voor Veronica. De brief van Bodegraven en Hoek had zijn effect niet gemist.

Love-in live vanuit Groningen

Ik pakte recentelijk een map met krantenknipsels uit mijn archief waarbij een deel gedateerd was op 14 augustus 1967. En als je dan het volgende bericht nog eens leest gaan toch weer de herinneringen met je op de loop. We gaan ons begeven naar de Martinistad Groningen waar de in het bericht beloofde activiteit destijds ging plaatsvinden: 'Op de trappen van het stadhuis te Groningen zal zaterdagmiddag een 'love-in' worden gehouden, die zal worden georganiseerd door de VARA. De bedoeling is dat deze 'love-in' rechtstreeks wordt uitgezonden in het radioprogramma: 'Uitlaat' dat van 14.15 uur tot 14.55 uur de ether ingaat.'

Love-ins werden met grote regelmaat vanaf april 1967 georganiseerd. Het fenomeen ontstond in maart 1967 toen het door de uit Los Angeles afkomstige radiopresentator Peter Bergman werd geïntroduceerd. Love-ins waren vreedevolle bijeenkomsten van grote groepen mensen, die zich focusten op meditatie, liefde, muziek – al dan niet vermengd met het eventuele gebruik van psychedelische drugs.

'Uitlaat' was een wekelijks radioprogramma dat elke zaterdagmiddag werd uitgezonden. De makers van dit programma: Co de Kloet en Wim de Bie gaven met dit progressieve programma aandacht aan Provo's, beatmuziek en het protesteren tegen de oorlog in Vietnam. Oorspronkelijk heette het programma 'Multiplex'. De toon van het programma was enigszins cynisch en uitdagend. De verslaggevers van 'Uitlaat' bespraken opvallende gebeurtenissen en ontwikkelingen in binnen- en buitenland. Volgens de makers zelf waren het 'welvaartssatires, televisieparodieën, intellectuele variétnummers en zang'. Wim de Bie en Kees van Kooten zijn in 'Uitlaat' voor het eerst te horen als de clichémannetjes. Naast Van Kooten en De Bie werkten ondermeer Elles Berger, Anton Kothuis, André van der Louw (foto), Kees van Maasdam en Jan Nagel mee aan het programma.

Maar eens met elkaar bekijken wat ze van plan waren destijds in Groningen op 19 augustus: 'Op de Grote Markt zal een radiowagen staan. Een team van 'Uitlaat' zal de deelnemers aan de 'love-in' interviewen. Productieleider van 'Uitlaat', Wim de Bie hoopt op een grote opkomst. "Ik hoop dat men beschilderd en met bloemen omhangen naar de Grote Markt komt," zo zei hij. Tegelijkertijd zal in Maastricht een soortgelijke 'love-in' worden georganiseerd. Op deze wijze is het mogelijk dat men in het radioprogramma kruisgesprekken opneemt tussen inwoners van Groningen en Maastricht. Na afloop van de manifestatie zullen de deelnemers vereeuwigd worden op een groepsfoto.'

Bij het teruglezen van de aankondiging, kwamen bij mij direct herinneringen op aan die bewuste zaterdagmiddag van 19 augustus 1967. Bijna 18 jaar oud dacht ik me wel te kunnen begeven tussen de liefdevolle protesterende menigte. Het was toch eigenlijk al een week van protest geweest aangezien de maandag ervoor de geschiedenis was ingegaan als 'Black Monday', ofwel de dag dat het merendeel van de Britse zeezenders destijds uit de ether verdween. Als je me vraagt, waar was je op vakantie in 1967 dan zeg ik: "In

Groningen en nergens anders.”

Men had de happening gepland rond de stadshuistrappen en daadwerkelijk waren er honderden hippies en andersgezinden op de 'Love-in' afgekomen. Zoals de wens was geuit, was inderdaad een groot aantal meisjes met geschilderde gezichtjes, armen en benen en tevens deels behangen met bloemenkransen, al dan niet uit de gemeentelijke bakken geplukt, op de Grote Markt verschenen. Niet alleen werd door de VARA microfoon het verhaal uit Groningen beschreven door presentatrice Lieneke van Schaardenburg en Dick Slootweg, maar was er ook een verbinding met Maastricht waar een soortgelijke groep mensen bijeen was. Alleen was er een groot probleem voor de aanwezigen op de Grote Markt, in vergelijking met hen die via de radio naar het programma 'Uitlaat' luisterden. De vraaggesprekken die met aanwezigen werden gehouden in zowel

Maastricht als Groningen waren niet te horen, uitgezonderd voor hen die direct bij de microfoon en presentatoren stonden. Voor de rest was op de Grote Markt in Groningen via de speakers alleen het geluid van de gedraaide muziek te horen.

Wel stelde presentatrice Lieneke dat ze bijeen gekomen waren omdat 'we geen dam- of sjoelclub meer willen en dat een Love-in niet diende te worden vergeleken met de in die tijd ook populaire 'Happenings'. Opmerkelijk was tevens dat deze live uitzending in het kader van een experiment stond. Producer De Bie vond dat er eindelijk eens van locatie een aflevering van 'Uitlaat' diende te komen en zag beide steden als uitersten om zijn idee uit te proberen. Er kwam wel een plotseling einde aan het programma vanuit Groningen toen een van de aanwezigen, waarschijnlijk als gevolg van de slechte geluidsversterking, besloot de verbindingskabel door te snijden. Beide presentatoren op de Stadshuistrap hadden niets door en gingen rustig door met de interviews en de zogenaamde cross-verbinding met Maastricht. Het doel van de 'Love-in' was daarmee wel voorbij gestreefd.

Het zou die middag nog onrustig blijven op de Grote Markt in Groningen, waar ook een zogenaamde 'terras chantant' was georganiseerd. Ter gelegenheid van dit evenement was er op de Grote Markt een speciaal terras geplaatst waar op een bepaald moment, vooral door de nog steeds aanwezigen van de 'Love-in' rookbommen werden geworpen, waardoor het voor de zangers op het terras, door de verstikkende rook, onmogelijk werd om te zingen. Ook daar bleek dat de geluidsinstallatie minimaal werkte, waardoor aan de noordkant van de markt niets was te horen. Aan het chantant werkte ondermeer Peter Andreus mee, in de jaren zeventig bekend als de Groninger zanger Peter Schaap. Een geluk dat hij met het rookgordijn zijn latere hit 'Adem mijn adem' niet hoefde te zingen. http://www.youtube.com/watch?v=_wXJYsYnZc

HANS KNOT

Bob Noakes remembers Arend Langenberg

Earlier this year we brought the sad news about the passing away from Arend Langenberg. It was Andy Archer who brought a marvelous memory from the time he worked for Radio Caroline in 1973 and brought a regular visit to the Norderney, the home of Radio Veronica on the North Sea. He had a lot of fun with Arend there. Another English deejay and technician, Bob Noakes, also has good memories to Arend Langenberg:

'It was 1975 when I first took residence in the Netherlands, and at that time I frequently visited the Hilversum 3 studios at the NOS radio-complex. Late one Thursday night – it must have been a TROS night – I was sitting in the continuity suite, talking with the engineer. Like most young Dutchmen at that time, he spoke very good English, whilst I had only just begun to learn his language. Later we were joined by what appeared to be the perfect gentleman, wearing a magnificently – cut blue suit and waistcoat, with immaculately – groomed hair and a small, square beard which had been painstakingly trimmed and appeared to have been created by a higher power, especially to, complement his lower face. He had been upstairs in the canteen, stilling his hunger on one of the exquisite microwave dishes which the NOS, in their magnanimity, had made available at modest cost to their diligent and epicurist night staff.

Arend Langenberg op de expositie "Nederlandstalige zeezenders" in het Omroepmuseum Hilversum, 1994
© Hans Knot

His demeanour was that of the perfect gentlemen, too, and his courteous and genuine attention, humour and flawless English, coupled with the fact that he was black-haired and no taller than myself, led me to assume that he was British, and possessed of the bluish of blood.

As the clocks drew on to twelve or so minutes to the

hour, he excused himself politely, saying that he would come back in about twenty minutes; then left by the double side doors, stepped into his car which was parked directly outside, and drove off. When the clocks reached the hour, after the six-pip a deep and sonorous, yet familiar voice modulated through the monitors: "Het is twee uur, Radio Nieuwsdienst, verzorgd door het ANP..." With a jolt I realised that the voice was Arend Langenberg, and that it was he with whom I had been talking a few moments earlier.

Shortly after the whole hour he joined us again, and I immediately started to question him. He had already mentioned that he worked for the ANP, but since he had not gone into detail I assumed he held some kind of executive position. But were had he acquired that perfect English accent, more than good enough to fool me?

With a modest laugh, he explained that he had been educated in England, in Oxford – famous for its internationally-renowned Dictionary and where, as almost any Britisher will tell you, the finest English is spoken. I felt that he would have had no problem in filling a similar post at the BBC!

For the next three-quarters of an hour, Arend, I and the engineer, whose name was Chris, I seem to remember, sat together exchanging anecdotes about radio (what else?) and I was amazed to hear that Arend had worked for Radio Veronica, at sea on board the Norderney. When he left us for the ANP once more, Chris, who much to his chagrin had not been involved with the offshore stations yet clearly envied us the experience, decided to play a trick on Arend. With a boyish and somewhat querulant grin he laced two tapes onto the Telefunken machines, saying, "No-one will notice at this time of the night – probably no-one will be listening!"

He put one of the machines into the recording mode, recording the time signal at the top of the hour. After Arend had finished his news bulletin at three, and before he had time to return to the NOS radio building, by copying to and from between the machines and making inventive and cunning use of the fast-wind functions, Chris had made something wholly exclusive with which to tease Arend.

Arend duly returned and clearly enjoyed being with us. He had only come in the first place, he said, to escape the night-time boredom of the ANP building, and because he was hungry. By this time we had drawn a few bottles of beer from the machine by the lines-room and were slowly getting into the mood for what might possibly become a long night.

As four o'clock approached Arend drove off once more and Chris cued the tape. Then he plugged up a circuit whereby he could feed not only our studio output, but also that of the Telefunken, directly into the ANP building, and Arend's headphones, while the listeners would only hear programme output. Soon after, as the second-hand of the clock reached twelve, he turned up the monitor speakers so that we could softly hear the sound of Arend's headphones, picked up faintly by the live microphone.

The time signal comprised, as usual, six pips, and by the fourth we heard him take a breath in the normal way. But after the sixth pip, whereupon he should normally have spoken, the tape sprang into action and we heard a seventh pip, then an eight, and still more, increasing in frequency, and with continually rising pitch. Arend exhaled a suppressed but distinct grunt as the pips neared a crescendo with a sound akin to that of a whistling kettle. Then, a full seventeen seconds past the hour, the sound stopped abruptly and Arend, imperturbable as always, inhaled leisurely and calmly announced: "Het is ruim vier uur. Radio Nieuwsdienst verzorgd door het ANP—" and continued, flawlessly as ever, to the end.

Bob Noakes, Radiodag 2002

© Martin van der Ven

It was not until months later that I was to realise that by spontaneously choosing the adjective 'ruim' (which unfortunately I cannot adequately translate) he had demonstrated a subtle humour and that even that rang more English than Dutch. He had known in an instant that he was being taken for a ride and guessed who was behind it.

Years were to pass before we met again, but I remember Arend as a warm, charming man, modest and intellectual, with a keen, sometimes bone-dry humour. And what a powerful voice! Whilst much was wrong with Hilversum Radio in those days (and still is) Arend belonged to a group of presenters including such household names as Van Zijl, Pelleboer, Duys and Mulder who contributed enormously to its characteristic 'sound'. It was if they had always, comfortably been there, like Everett. And no-one will even take his place.'

BOB NOAKES

Wonen

OMROEPHISTORIE
tekst: André van Oo

Hoewel er nog geen files stonden, werd vlak na de oorlog een slimme maatregel genomen om ze niet te laten ontstaan: omroepmedewerkers werden in hun arbeidscontract verplicht om (al dan niet op termijn) te gaan wonen in de gemeente waar zij werkten. Deze bepaling werd pas in 1975 uit de omroep-cao geschrapt.

Iedereen wilde of moest naar het pittoreske schapendorp Hilversum, waar vervolgens natuurlijk te weinig woningen waren om de aanwas van omroepmensen te huisvesten. De Nederlandse Radio Unie (NRU) en de Wereldomroep besloten zelf te gaan bouwen. De eerste studies werden in 1949 gedaan maar het zou nog meer dan twee jaar duren voor de plannen in daden werden omgezet. Bouw en beheer van omroepwoningen werd op 11 december 1952 ondergebracht in de Stichting Omroepwoningbouw (SOW). Al in de daarop volgende zomer werden de eerste huizen opgeleverd aan de Jacob van Campenlaan en het was verstandig op zo'n woning in te schrijven en een toewijzing te accepteren. Deed men dat niet dan werd simpelweg de reiskostenvergoeding ingetrokken. De besparingen op de reiskosten van personeel dat naar Hilversum kwam werd afgedragen aan de SOW. Harry van der Voort, die de huisvesting van omroepers uitbreid beschrijft in de bundel 'Hilversum en de omroep', haalt het weekblad Panorama aan. Dat typeert eind 1953, niet geheel ten onrechte, de Jacob van Campenlaan als 'ongetwijfeld de muzikaalste laan ter wereld'. Want veel van het daar gehuisveste omroeperspersoneel was musicus, in dienst van de omroeporkesten. Er werd zelfs 'onder leiding van Ger de Roos door de kersverse bewoners een gelegenheidsorkest opgericht: het zogenaamde Jacob van Campenlaanorkest'. Behalve met straatoptredens wist dit gezelschap zich ook snel verdienstelijk te maken voor de microfoon. Het huizenbestand van de Stichting Omroepwoningbouw werd pas eind 1998 verkocht. Daarmee eindigde een opmerkelijk werkgeversinitiatief: de eigenaar-beheerder, de woningbemiddelaar, het kamerverhuurbedrijf, de SOW was geschiedenis.

Radio Paradise:

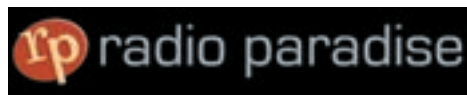
na dertien jaar nog lang niet uitgedraaid

tekst: André van Os

Het is één van de succesvolste en meest aangehaalde webradiostations: Radio Paradise uit het plaatsje Paradise in Californië. Het Amerikaanse weekblad Time noemde het in 2004 al 'The revolution in radio' en nog steeds is Radio Paradise 'comercial free, listener supported'. Maar tegelijkertijd is Radio Paradise een familiebedrijfje, gerund door muziksamensteller en DJ Bill Goldsmith en zijn vrouw Rebecca. Hoe robuust is dat model? Werkt commercie-vrije radio nog steeds, is het een voorbeeld voor andere internetstations en wat gebeurt er als Bill met pensioen gaat? Freewave vroeg het aan Bill en Rebecca van Radio Paradise.

De grondlegger van Radio Paradise, Bill Goldsmith, herhaalde het idee achter zijn station nog eens duidelijk twee jaar geleden, toen hij te gast was bij KHUM, een radiostation in Humboldt county, Californië dat min of meer dezelfde filosofie heeft (radio zonder de regels, noemen ze het). Tegen gastheer Mike Dronkers benadrukte Goldsmith dat het geen nieuw idee is, maar gewoon een oude gedachte die haast in de vergetelheid dreigde te raken.

"Radio Paradise is de oude progressieve-FM filosofie uit de jaren zestig (zet een DJ in een kamer vol platen en laat hem zijn (of haar) gang gaan), toegepast op het hele scala aan muziek van de 20e en 21e eeuw," zegt

Goldsmith: "moderne en klassieke rock, wereldmuziek, electronica, akoestisch, zelfs een vleugje jazz en klassiek - met een echte DJ van vlees en bloed die de zaak bestiert, niet een iPod die op 'shuffle' staat. Het is radio als kunstvorm, in plaats van radio als marketing, iets dat je gewoon niet meer hoort op FM. " Dat is in grote lijnen waar voor de Verenigde Staten, maar zeker ook voor een land als Nederland.

Bill Goldsmith is altijd een pionier geweest, niet alleen op radiogebied maar ook in het combineren van radio en internet: het streamen van audio, het bouwen van een website met recensies van luisteraars en een forum met meer dan 135.000 geregistreerde gebruikers, het integreren van sociale media, HD diavoorstellingen die bij de muziek passen etc. Hij begon direct na de middelbare school als DJ in 1971. In de jaren zeventig werkte hij als DJ voor radiostations in Californië en op Hawaii.

In de jaren tachtig "werd radio een hits spugende geldmachine, bedoeld om zoveel mogelijk reclame door zoveel mogelijk strotten te duwen," zei Goldsmith in 2004 in een interview met Planet Geek! "De jaren negentig waren zo mogelijk nog erger (...) en de laatste creatieve geesten in de radio-industrie vluchtten naar de heuvels, grepen naar de fles of begonnen een nieuwe carrière in het verkopen van time-sharing producten."

Bill vond onderdak als DJ op zogenaamde 'freeform' radiostations als KLRB, WCAS, KFAT and KPIG. Hij was ook verantwoordelijk voor het programmeren van stations en was voor een periode van zes maanden gedwongen om dat te doen zonder reclame. Hij stond versteld van de manier waarop dat klonk: geen onderbrekingen en een continue stroom van muziek. Toen hij besloot om na dertig jaar reguliere 'aardse' radio te vervullen voor online radio had hij een duidelijke wens: geen reclame op het station. Hij koos ook bewust niet voor een abonnement-model, zoals veel satellietdiensten deden of nieuwe muziekdiensten als bijvoorbeeld Spotify.

'Wild' Bill Goldsmith bij KPIG, met Laura Ellen © Robert Scheer

Al in 1995 had Goldsmith de eerste ononderbroken 'webcast': een 16kbps MP3 stream voor maximaal 50 luisteraars. Vergelijk dat eens met de beste streams die Radio Paradise tegenwoordig aanbiedt: 192kbps MP3 and 128kbps AAC, waarmee het één van de best klinkende webradiostations in de wereld is. Zoals Bill meer dan acht jaar geleden aan Planet Geek! vertelde: "Ik was volkomen en compleet verkocht voor het idee van radio via internet. Ik zag het toen -en ik zie het nu nog steeds- als de logische opvolger van FM, met een wereldwijd bereik en een ongelimiteerd aantal kanalen." Iedereen die een onbeperkt internet abonnement heeft en zijn iPhone aan zijn autoradio hangt zal hem gelijk geven.

In 1999 trouwde Bill met zijn Rebecca (foto), verhuisde naar het stadje Paradise in Californië en in februari 2000 startte zijn "droomproject dat al tientallen jaren in mijn hoofd borrelde": Radio Paradise was in de lucht, of eigenlijk: online. Met Bill als DJ en muzieksamensteller, en Rebecca als muziekreview goeroe en zakelijk leider. Dertien jaar later wordt Radio Paradise nog steeds exclusief gerund door dit 'synergetische dynamische duo'.

En het concept bleek te werken. In 2004, minder dan vier jaar na de start van Radio Paradise wist Time Magazine te melden dat de bijdragen van luisteraars (in die dagen minder dan 5000, op piekuren) zo'n 120.000 dollar bedroegen. Dat was voldoende om de stream-servers, de bandbreedte, de auteursrechten, belastingen en andere kosten te dekken. Bovendien was het genoeg voor de makers om er een "comfortabele levensstijl" op na te houden, zoals Goldsmith het destijds formuleerde. Maar het is nu meer dan acht jaar later, dus Freewave vroeg zich af hoe de zaken er nu voor staan in het Paradijs.

Freewave: Is het model 'commercial free, listener supported' nog steeds een levensvatbare keus voor internet radiostations, of is Radio Paradise gewoon een heerlijke uitzondering?

Bill Goldsmith: "Ons business-model werkt voor ons heel goed, en ik ken een paar andere stations die er ook mee kunnen werken. Maar de meesten die het hebben geprobeerd is het niet gelukt. Het lijkt het best te werken met een publiek zoals dat van Radio Paradise, dat op zoek is naar iets dat niet zo eenvoudig geboden kan worden door de gemiddelde radiostations. Voor een pop of hit georiënteerd format -of voor een heel kleine stijl niche- lijkt het niet zo goed te werken."

Freewave: Zijn de bijdragen tegenwoordig nog steeds genoeg om de kosten te dekken en om redelijk van te leven?

Bill: "We zijn nog steeds in staat om van Radio Paradise te leven en we besteden onze tijd volledig aan het

station."

Freewave: Wat is inhoudelijk gezien de grootste verandering sinds Radio Paradise van start ging?

Bill: "De veranderingen bij RP sinds 2000 hebben de vorm aangenomen van een geleidelijke evolutie en niet zozeer van dramatische veranderingen. Daarom is het moeilijk om één echt grote verandering aan te wijzen."

Freewave: Wat is de grootste technologische verandering sinds Radio Paradise van start ging?

Bill: "Dat moet zijn de opkomst van mobiel luisteren, samen met de enorme toename in beschikbare bandbreedte voor de gemiddelde internetgebruiker, zowel vast als mobiel. Tegenwoordige gebruikers van mobiele 3G netwerken hebben zelfs een snellere verbinding dan de 'breedband' gebruikers van 2000. En de snelheden van de moderne 4G netwerken of kabelmodems kunnen zich meten met -of zijn beter dan- wat wij hadden in de datacentrale's van 2000."

Freewave: Wat vind je van de huidige radio op internet? Heeft het web zijn belofte waargemaakt en een radiorevolutie ontketend of heeft de commercie haar eenvoudig ingehaald om nu hetzelfde te doen op internet als eerder op FM?

Bill: "Ik denk dat het begin van de invloed van internet op radioprogrammering nog maar net wordt gevoeld. Wat nu beschikbaar is, is een mix van het revolutionaire en het alledaagse. Hoogstwaarschijnlijk is dat ook wat het aanbod voor langere tijd zal blijven."

Freewave: Ben je bekend met de Europese zeezenders in de jaren zestig, zeventig en tachtig? Met name: heb je wel eens gehoord van Radio Caroline of heb je er ooit naar geluisterd?

Bill: "Ja! Ik heb de gelegenheid gehad om naar Radio Caroline te luisteren tijdens een bezoek aan Groot-Brittannië eind jaren zestig. Het klonk precies zoals Amerikaanse stations in die tijd, maar dan met verschillende accenten ;-). Dat en Radio Luxembourg (die soortgelijke Engelstalige programmering had in de avonden) was waar iedereen naar leek te luisteren. De BBC had in die tijd nog een hele inhaalslag te maken."

Freewave: Hoe kunnen luisteraars in Nederland Radio Paradise steunen? Als je een sweater of een koffiemok wilt kopen verdubbelen de prijzen nogal snel vanwege de invoerrechten. Kunnen we beter online gaan winkelen via Radio Paradise?

Bill: "De meest effectieve manier om ons te ondersteunen is direct: via Paypal of met een Visa of Mastercard. We krijgen ook een klein percentage van internet aankopen via de links op onze website", zoals via Amazon of de iTunes store."

Freewave: Wat moeten we doen als Bill en Rebecca met pensioen gaan? Met andere woorden: hoe zie je de toekomst van Radio Paradise?

Bill: "We zijn nog steeds aan het nadenken over onze 'exit strategie'. Stay tuned..."

www.radioparadise.com

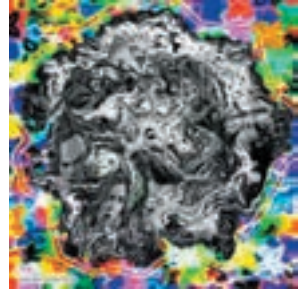

oud logo Radio Paradise

MUZIEK-, MEDIA- EN ANDERE HERINNERINGEN AAN 1967 (deel 7)

Welkom bij een nieuwe aflevering van deze serie, waarbij we een duik nemen in het jaar 1967. Het is inmiddels de zevende keer, sinds deze serie in 2002 startte, dat we dit jaar bezoeken om herinneringen boven te halen.

In augustus 1967 was het natuurlijk in het midden van 'The summer of love' waarin bloemenmeisjes en soortgelijke jongens de parken bezetten en daarbij middelen gebruikten, die niet zo gewoon waren voor de gemiddelde Nederlander maar wel steeds meer aandacht kregen via de media. De VARA televisie heeft half augustus van dat jaar een belangrijke bijdrage geleverd tot een beter inzicht bij het publiek met betrekking tot verdovende middelen. In de goed uitgediepte extra aflevering van 'Achter het nieuws' werd antwoord gegeven op een groot aantal vragen omtrent de 'stuff'. De GPD schreef er ondermeer de volgende dag dit over: 'De kijker, die dit programma verkoos boven de komische thriller 'De theemuts' op het andere net, kreeg informatie over het verschil tussen verslavende middelen (opium, morfine en heroïne) en geestverruimende middelen (LSD en marihuana). De wet scheert deze middelen over één kam. Vrij algemeen is men de mening toegedaan, dat dit het gevaar inhoudt dat het de gebruiker van het niet verslavende LSD gemakkelijk in aanraking kan brengen met het veel gevaarlijker heroïne of morfine, verkrijgbaar bij één en dezelfde handelaar. De zenuwarts dr. Bröcker, die LSD als geneesmiddel toepast in zijn praktijk, pleitte voor een speciale LSD-wet, die, naar verluidt, inmiddels in voorbereiding is. Het vrijgeven van LSD wordt door medische deskundigen wel degelijk beschouwd als een gevaar voor de volksgezondheid, omdat het dan in handen kan komen van personen die het beter niet kunnen gebruiken. De uiteenzetting van dr. Nijdam bevatte teveel vaktechnische uitdrukkingen om een breed publiek te kunnen bereiken.'

Gevonden voorwerpen

De onderstaande voorwerpen zijn als gevonden gedeponeerd op kamer 5 van het hoofdcommissariaat van politie, Oostmarkt 4 en aldaar te bevragen iedere werkdag van 11.30 tot 12.30 en van 4.00 tot 5.00 uur n.m., behalve zaterdagmiddag: D'polshorloges, handschoenen en wanten, sleutels, broche, armband, spalen, geldsbedrag, d.tas, mutsen, blikopener, oud ijzer, zak aardappelen, brillen, collier, portemonnees, laars, schaar, schroevendraaier, rijwielassen, verpleegstersspeld, zaklantaarn, padvindersriem, rijwielpomp, etui met vulpen en potloden, schooletui.

De onderstaande voorwerpen zijn te bevragen op de navolgende adressen: zakmes: Gorechtikade 15b; bijbel: W. Barrensdraat 8; polshorloges: Verl. Oostervweg 8, prof. Kankestraat 50, Gratamastraat 48b; schaaftank: Woningbouwver. „Groningen“, Linnaeusplein 57; handdoek: Semarangstraat 28b; steigerplank: Bodumerstraat 105; fototoestel: Fr. v. Mierisstraat 16; geldsbedrag: Noorderbinnensingel 57/58, Lich, Guldenstraat 22, Hondsruglaan 19; stang en boor: Wijnshoterdiep O.z. 42; Lipssleutel: Grote Markt 23; portefeuille: Lauwersstraat 49, Tuinbouwstraat 41a; steigerpaal: brugwachter, plantsoenbrug aan de noordkant; vulpen: v. Panhuysstraat 28, Witlattenstraat 27; d.broeken en blouse: 2e

Dezelfde avond was er in het NRU radioprogramma 'IKS' aandacht voor dezelfde drugsproblematiek, waarbij de toenmalige Amsterdamse politicommissaris Sanders verklaarde dat slechts drie of vier op de duizend jongeren uit Amsterdam verdovende middelen gebruikten en dan vooral de jongeren uit betere milieus. Of de man ouders niet al te veel wenste te verontrusten met deze verklaring is niet duidelijk. Bovendien voegde hij er nog aan toe dat het slechts om een modeverschijnsel ging. We weten immers veel beter dan de uitingen van deze toenmalige commissaris. Ook meldde hij terloops dat de seksuele uitspanningen er niet noemenswaardig door zouden toeneemen. Nee, die namen toe doordat de jeugd bewust voor een vrijer leven koos. Een andere gast in VARA's 'Achter het Nieuws' was Simon Vinkenoog, die zijn LSD-ervaringen niet al te best kon omschrijven: "Het is teveel om te zeggen. Ik zou er jaren voor nodig hebben om dit in boeken te beschrijven".

Inmiddels weten we zeker dat we van dit enorme probleem nooit meer afkomen en geheel niet te maken hebben gehad met een modeverschijnsel, zoals door de politicommissaris destijds verklaarde.

Als er heden ten dage wordt ingebroken kun je via internet een afspraak maken, uiteraard met wachttijd, om

aangifte te doen. Vreemden hebben in je huis gezeten en de boel overhoop gehaald, hetgeen ook geestelijk een aanslag is. En dan ook nog dienen te wachten tot men op het bureau eindelijk eens tijd heeft om het een en ander vast te leggen in de computer, waarna je kunt afvragen wat er met de aangifte verder gebeurt. Dan was het in de jaren zestig van de vorige eeuw toch wel even anders. Als je bijvoorbeeld je sleutelbos had verloren ging je gewoon naar het politiebureau en werd een grote doos met allemaal verloren bossen sleutels voor je neus gezet en kon je uitzoeken; dit alles in vol vertrouwen. Ook een andere service van de politie was de wekelijkse rubriek in de plaatselijke krant waarin alle gevonden voorwerpen, door particulieren gemeld, werden opgesomd compleet met de woonadressen waar weer de spullen konden worden opgehaald.

Bezuinigingen anno 2013 treffen de diverse radiostations zeker ook. Zo heeft de leiding van het concern, waaronder ook Sky Radio valt, besloten haar eigen nieuwsdienst te schrappen en de luisteraars vervolgens het ANP nieuws aan te bieden. Vier man zijn daarmee op straat gekomen. Vele radiostations strijden om de luisteraars en dat was heel anders in de tweede helft van 1967 toen we alleen hadden te maken met de publieke radionetten Hilversum 1, 2 en 3. Verder waren er de zeezenders als Radio Veronica en Radio Caroline waar naar werd geluisterd.

De radionieuwsberichten, die toen sinds jaar en dag om 7 uur en 8 uur 's avonds vaste prik waren, kregen per 1 oktober een andere aanvangstijd. Een bescheiden wijziging, maar toch wel tekenend voor die tijd. Officieel werd de verandering ingezet omdat men het zendtijdschema wenste te gerieven, maar voor de insiders was het: 'de televisie zit ook om 8 uur nieuws te verkondigen en dus dienen we eerder dan de televisie te berichten'. Op 23 augustus stond het volgende bericht in de krant te lezen: 'Op de AVRO/VARA-zender (men wisselt om de vier maanden en per 1 oktober staat deze zender op Hilversum 1), wordt het nieuws van 20 uur naar 19.30 verschoven en op de andere (KRO/NCRV-) zender komt het nieuws van 19 uur op 18.30 uur te staan. Behalve deze belangrijke wijziging in het zendtijdschema, door de NRU opgesteld en met ingang van 1 oktober voor 1 jaar geldig, is de vaste avond van de NRU nu op maandag en woensdag gekomen, omdat op woensdag zo vaak — vanwege sport of anderszins — van de NCRV tijd moest worden afgesnoept. Dat was voor deze omroep een irriterende zaak, ook al kreeg men volgens een rekening-courantsysteem wel compensatie op andere NRU-uren. Deze verandering ligt in het beeld van het NRU- en omroepbeleid om de netten zoveel mogelijk herkenbaar te houden. Vandaar ook, dat bij de nieuwe zendtijndeling gebroken is met het beurtelings AVRO-VARA-optreden op de maandag en het beurtelings uitzenden van KRO en NCRV op vrijdag.'

Voor velen een onbegrijpelijke brei aan informatie waarin de toen functionerende publieke omroepen een stuk van de nog warme cake probeerden te happen. Maar begrepen de luisteraars er nog wel wat van? Zelfs de programmaleiders van de diverse omroepen konden alleen, dank zij merktekens in hun zakagenda, precies zeggen wie op welke dag weer aan de beurt was. Men hoopte dat er per 1 oktober 1967 daar een eind aan zou komen. Het vaste tijdenprincipe was overigens door NCRV en KRO al voor het toen nieuwe seizoen consequent uitgewerkt. Het betekende onder andere dat vaste rubrieken, om iets te noemen: actualiteiten- vrouwenprogramma's, elke dag op dezelfde tijd werden uitgezonden, ongeacht of de NCRV of de KRO deze verzorgde.

De radiozendtijndeling voor het toen nieuwe seizoen, leverde voor de NRU — dat stond voor de Nederlandse Radio Unie, 20 procent van de uitzenduren op, plus nog wat overuren voor bijzondere aangelegenheden. Dat was een vermeerdering van 15 procent naar 20 procent. Van de 299 uitzenduren per week over de drie netten had de NRU er dus 58. De grote omroepen kregen ongeveer 52% uur en de overblijvende uren waren voor de VPRO, de TROS (die intussen A- omroep was geworden) en voor de toen jongste omroepgemach-

tigden, die wat snippertijd hadden gekregen, zoals de Bond Zonder Naam op maandag van 22.20—22.30 uur, eenmaal per 14 dagen; de NVSH op woensdag, op dezelfde tijd en wel 39 maal per jaar; de Vrijmetselaren 4 maal per jaar een half uur. Het programma van 'De Morele Herbewapening' kwam 13 maal per jaar in de uitzending op een woensdag en de HIRO elke zaterdag van 17 uur tot 17.30 uur.

Bij de besprekingen tussen deze kleintjes en de leiding van de NRU was door programma-commissaris mr. W. Wagenaar wél duidelijk gesteld: "Maak zo

goed mogelijk aangepaste programma's en laat het geen praatuurtjes worden. Sprekers hebben wij al genoeg." Straks zal in het nieuw opgezette schema nog de reclame moeten worden ingepast. Dit komt rond het nieuws en rond bepaalde aantrekkelijke programma's. Dat gaat op elk van de drie netten de omroepen en de NRU weer eens 24 minuten per dag kosten". Inmiddels zijn we decennia verder en worden we van alle kanten overklast door irritante reclame die veel meer dan 24 minuten per etmaal vult.

Alhoewel nog lang niet toe aan een eigen ruimtevaartprogramma werden in augustus 1967 de resultaten bekend van een onderzoek dat was uitgevoerd onder honderd Japanse zakenlieden, kunstenaars en leraren. Aan hen werd gevraagd, welk boek zij zouden meenemen als zij een ruimtevaart van drie maanden zouden maken. Wonderbaarlijk genoeg kozen allen voor de Bijbel. Bijna alle ondervraagden waren geen christen. De grote belangstelling voor de bijbel in Japan hield destijds verband met de toenemende interesse in dit land voor de grote werken uit de wereldliteratuur en had weinig te maken met het verlangen, een dieper inzicht in het christelijk geloof te krijgen.

Van de honderd miljoen Japanners in 1967 waren er maar 800.000 christen, maar desondanks werden er een jaar eerder meer dan 600.000 bijbels verkocht en het nieuwe testament stond met 1.800.000 exemplaren bovenaan de bestsellerslijst van religieuze boeken. Tijdens de vertoning van de film 'De bijbel' werd het bijbelboek 'Genesis' verkocht. Op de omslag stonden kleurenfoto's van de maan en de aarde, zoals die werden genomen vanuit het ruimteschip Gemini VII. Er werden van dit boek 30.000 exemplaren verkocht. 'Middelbare scholieren gebruikten vooral Engelstalige bijbels bij de Engelse lessen, iets waarvoor de bijbel toch niet in de eerste instantie is bestemd.' Deze laatste opmerking was van de hand van de redactie van 'Hervormd Nederland'.

Zelf was ik nog bijna acht jaar verwijderd van mijn decennia lange loopbaan bij de Rijksuniversiteit Groningen en was in augustus 1967 sinds een jaar werkzaam bij het EGD, dat stond voor Elektriciteitsbedrijf voor Groningen en Drenthe. Het was pas daarvoor ontstaan door een fusie waarbij ondermeer betrokken waren het PEB van de provincie Groningen en de NV Laagspanningsnetten. Ik was wel scherp op datgene er gebeurde in de ontwikkeling van de universiteit want hier en daar werd het nodige weggeknipt uit de kranten. Zo kan ik ondermeer melden dat op 14 augustus van dat jaar er een brand was in het in aanbouw zijnde Kernfysisch Versneller Instituut, dat verrees op het zogenaamde 'Zernike Complex' achter in de nieuwe wijk Paddepoel te Groningen. Voor die tijd was er een forse schade te melden van een kwart miljoen harde guldens. Een paar dagen later, donderdag 17 augustus, was er desondanks een feestelijke bijeenkomst op dezelfde bouwlocatie. De regionale pers wist ondermeer het volgende te melden: 'Op de cyclotronbunker van het Kernfysisch Versneller Instituut van de Groninger Universiteit is de ventilatieschoorsteen geplaatst.'

Met de plaatsing van deze schoorsteen werd destijds het hoogste punt van het gebouwencomplex bereikt

en wel 35 meter boven het zogenaamde maaiveld en uiteraard werd ter gelegenheid van dit heugelijke feit de Nederlandse driekleur in top gehesen. Het was de pas benoemde professor dr. H. Brinkman, die de pers ter woord stond en meldde dat begin 1968 de bouw dermate gevorderd zou zijn dat door Philips de werkzaamheden zouden beginnen tot de installatie van de 700 ton wegende cyclotron, die op dat moment de grootste in Nederland zou zijn. Hij stelde tijdens het perspraatje dat de eerder gememoreerde brand geen enkele invloed had op de installatie van de cyclotron – de circulaire deeltjes versneller – daar de brand plaats vond in de zogenaamde experimenteerhal, die pas als allerlaatste hoefde klaar te zijn. De bij de versneller behorende apparatuur werd in de kelder van het nieuwe pand geplaatst en de verwachting was destijds dat alles bedrijfsklaar was tegen het einde van het jaar 1969.

Inderdaad was het vanaf dat moment mogelijk vanuit het nieuwe gebouw in het Groninger Paddepoel kernfysisch onderzoek uit te voeren met het door de cyclotron geproduceerde bundels protonen, deuteronen en de zogenaamde alfakernen. De betonwanden van kelder, waar de versneller werd opgesteld, zijn bijna twee meter dik om de nodige beveiliging tegen radioactieve straling te waarborgen.

Muzikaal gezien was 1967, voor diegenen die naar Radio Caroline luisterden nadat de andere radiostations waren verdwenen, er een van verbazing over veel van de gedraaide muziek. De mede-eigenaar van het station, de uit Ierland afkomstige Philip Solomon, had een eigen platenmaatschappij waarvan hij de producten in veelvoud onder de luisteraars van het station kenbaar wenste te maken. De deejays van toen waren lang niet altijd blij met deze verplichte plugplaten en door de patrijspoort verdween wel eens het een en ander afkomstig van het platenlabel Major Minor.

Zelf heb ik via de, soms ellenlange, reclamespots, sommige artiesten en orkesten wel leren waarderen. Zo was er de serie LP's van het Franse orkest onder leiding van Raymond Lefèvre, onder de titel *Palmares des Chansons* Volume 1 tot en met 4, die origineel in Frankrijk en de Benelux op het Barclaylabel uitkwamen maar in Engeland op Major Minor. Bij Roel Hemmes in de Stoeledraaiersstraat in Groningen was ik, ondanks mijn nog jonge leeftijd, brutaal genoeg te vragen of deze ook waren te bestellen. Nog immer scoor ik regelmatig een oude LP van dit orkest, waarvan de orkestleider in juni 2008 overleed.

Deze Franse orkestleider werd op 20 november 1929 geboren in Calais en heette echt Raymond Lefèvre. Hij werd groot als orkestleider, arrangeur en componist. In 1956 tekende hij zijn eerste platencontract bij Barclay. Daarvoor had hij piano gespeeld in het orkest van Frank Pourcel. Vanaf de eind jaren vijftig en de volledige jaren zestig begeleidde hij Dalida op al haar 'grammofoonplaten'. Zijn meest bekende compositie is 'Soul Coaxin', dat ook onder de titel 'Ame Caline' bekend is. Het werd een internationale hit en bij Radio Caroline opgepikt door Andy Archer als tune voor zijn programma's. Lefèvre schreef ook heel veel soundtracks voor films, waaronder die van Louis de Funès.

Bij de Franse televisie had hij een eigen show, 'Palmarés des Chansons', waarin hij tal van bekende artiesten begeleidde. Onder dezelfde naam kwam een hele serie elpees op de markt. Lefèvre had niet alleen in Frankrijk en omliggende landen succes, hij scoorde bijvoorbeeld met 'La La La, he gives me love' in Canada en de VS. Zijn uitvoering van het nummer 'Queen of Sheba' werd een enorme hit in Japan. Raymond Lefèvre was ook vier keer hoofddirigent tijdens het Eurovisie Songfestival. Drie keer voor Monaco (1961, 1962 en 1963) en eenmaal voor Luxemburg (1970).

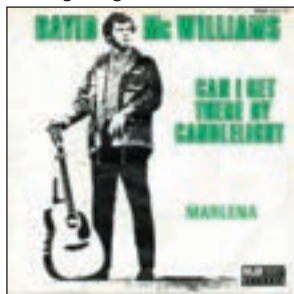
an waren er de Dubliners, die nog steeds volle zalen trekken in Europa met hun Ierse publiedjes, hoewel het merendeel van de originele Ierse leden van deze band al lang zijn heengegaan. 'Seven Drunken Nights' was één van de meest bekende songs van deze formatie, die eindeloos werden afgedraaid in de programma's van Caroline International destijds.

Om een indruk te krijgen wat er op dit label zoal werd uitgebracht kun je kijken op:
<http://www.globaldogproductions.info/m/major-minor-uk.html>

Maar één andere artiest sprong er, voor wat mij betreft, geheel boven uit en wel David Mc Williams. Een reclamespot voor zijn eerste LP: 'New on Major Minor on MMLP number One' was tevens de eerste LP die op het platenlabel van Philip Solomon werd uitgebracht. De zanger, die in 1945 werd geboren in Belfast, volgde zijn schoolopleidingen in Ballymena waarna hij als technisch specialist aan het werk kon bij 'Short Missile Systems' een bedrijf dat ondermeer raketten produceerde voor het Britse leger. Naast voetballen was gitaarspelen en het schrijven van liedjes zijn specialiteit en trad hij op in The Coral Showband.

In het midden van de jaren zestig kreeg de eerder gememoreerde Philip Solomon een bandopname van songs van David McWilliams in handen en na het aanhoren was deze zo verrast over de speciale sound dat hij hem een contract aanbod. In 1966 verscheen de eerste single 'For God and my country', in het begin van 1967 gevolgd door voornoemde LP. Hetzelfde jaar volgde zowel een tweede LP als tweede single: 'Can I get it there by Candlelight?' die ook weer intensief werden gepluigd via de uitzendingen van Radio Caroline. Het veranderde het leven van McWilliams, die zijn baan gedag zei en zich toe ging leggen op zijn zangcarrière. De BBC leiding verbood de programmamakers de single te draaien omdat deze zo uitgebreid op de zeezender werd gehoord. Desondanks bleek het de doorbraak voor de Noord Ierse zanger en zou er nog een groot aantal singles en LP's verschijnen. Het 'Can I get there by candlelight' kwam in vele versies en talen uit, waarbij 'Zet een kaars voor je raam' in de uitvoering van Rob de Nijs de meest bekende voor ons Nederlanders is. Jan van Veen, presentator destijds bij Radio Veronica, RNI en later de AVRO, Sky Radio en Max, nam het nummer als zijn tune voor het programma: 'Candlelight'.

In 1995 nam David het nummer nog een keer op, samen met zangeres Vanessa. Ook werd een LP door hem in Nederland opgenomen, die werd geproduceerd door Will Luikinga. In 2002 kwam Mc Williams als gevolg van een zware hartaanval te overlijden. Daarna werd ondermeer door zijn familie de 'David Mc Williams Trust' opgericht om de vele songs die Mc Williams schreef in onder te brengen.

Recentelijk kwam er een dubbel cd uit onder de titel; 'Can I get there by candlelight'. Op deze dubbel cd staan 22 songs die door David McWilliams zijn gecomponeerd en worden uitgevoerd, als een ode aan David, door een groot aantal Ierse artiesten. Voor geïnteresseerden kan ik melden dat deze dubbelaar voor slechts 6 Euro via Bol.com is te bestellen. <http://www.youtube.com/watch?v=pF7-a5JjyLo>

Wie herinnert zich nog de namen van Johan Bodegraven, doctor Klapwijk en Mies Bouwman, als het ging om het inzamelen van grote sommen geld? De wel meest bekende actie was die voor 'Open het Dorp', een dorp dat speciaal gebouwd werd voor de gehandicapte mens in de omgeving van het Gelderse Arnhem. Onder leiding van Mies Bouwman, die ooit als eerste omroepster in Nederland actief was, werd het geld massaal ingezameld. In de allereerste marathontuitzinging via de AVRO televisie, die bijna een etmaal duurde, werd in november 1962, de benodigde miljoenen binnengehaald.

Het zou niet de enige actie zijn, want of het nu 'Eten voor India' of voor de inwoners van Biafra werd ingezameld, de gemiddelde Nederlander deed graag zijn portemonnee ervoor open. Zo werd zelfs geld ingezameld middels het inleveren van volle luciferdoosjes – met geld wel te verstaan – bij diverse afleverpunten, waaronder ouderwetse kruidenierszaken en sigarenwinkels. Deze acties lieten ons Nederlanders niet koud en bracht ons op lumineuze ideevorming.

Zo ook met de heer Zon uit IJsselstein het geval was in augustus 1967. Het was een postbode opgevalen dat hij plotseling wel heel veel post ontving, soms wel tot veertig brieven per dag. En dus besloot de postbode een krant te bellen om over zijn bevinding te praten. Dit leverde het volgende krantenbericht op:

'De afgelopen dagen brengt de post bij de heer M. van Zon in IJsselstein soms veertig brieven tegelijk. In die brieven zitten briefjes met rijksdaalders, tientjes en zelfs biljetten van vijftig gulden. Dit is een rechtstreeks gevolg van een bericht in onze krant, waarin melding werd gemaakt van de dubbeltjes-actie van de heer Van Zon. Bedreigd door een faillissement als gevolg van de brand in zijn meubelfabriekje, gaat hij dagelijks langs de deuren om van iedereen een dubbeltje te vragen om zijn nog niet afbetaalde machinepark af te lossen en een beginkapitaaltje voor een nieuwe start bijeen te krijgen. "Ik weet niet, wat ik moet doen om mijn dankbaarheid te tonen", zei hij ons. "Gisteren alleen al had ik 300 gulden bij elkaar. Dat ik steun zou krijgen van plaatsgenoten wist ik wel, maar dat er geld komt van mensen, die mij niet kennen, had ik nooit verwacht." Het is niet bekend of de toen 44-jarige Marinus van Zon gelijk aan Dagobert Duck uiteindelijk boven op zijn geld is gaan zitten.

Maar hoewel de bijbel populair was in Japan vond Pater Wesseling van de Emmaüskapel in de nieuwe wijk Brabant in het bij Rotterdam gelegen Spijkenisse dat er voor zijn parochianen in de toen sterk groeiende gemeente weinig bijzonders valt te beleven. Daarom besloot hij zondagmorgen 18 juni 1967 zijn preekstoel af te staan aan Godfried Bomans, die preekte in zijn lezing getiteld 'Mooie tijd' over de vernieuwingen in de rooms-katholieke kerk en bepleitte hij bij de oudere parochianen daarvoor vooral begrip te tonen. Pater Wesseling was over de preek van Bomans dik tevreden en de parochianen niet minder. Zij beloonden hem met een ferm applaus. Na de kerkdienst plantte Bomans naast de kerk een 'Bomansboom'. Hij zei dat hij zich voor het eerst in een kerk had thuisgevoeld.

Recentelijk verscheen er een prachtige bundel met zijn verzamelde columns in Elsevier. Godfried Bomans is vooral bekend door ondermeer zijn in 1939 geschreven roman 'Erik of het klein insectenboek' en de strip 'Pa Pinkelman en tante Pollewop.' Hij was een groot kenner van leven en werk van de Engelse schrijver Charles Dickens en had een belangrijk aandeel in de vertaling van diens volledig werk in het Nederlands. Hij verscheen geregeld op de televisie en was ook vaak te horen op de radio. Zijn grote gevoel voor verfijnde humor kon hij daarin volledig uitleven. Godfried Bomans was trouwens de eerste nationale televisie Sinterklaas en ook in die hoedanigheid kwam zijn humor goed van pas. Zo heeft hij een paar keer de verzamelde kinderen op school een halve of zelfs hele vrije dag gegeven, soms tot grote woede van de leerkrachten, die dit mooie cadeau immers niet meer konden afpakken. Hij was een gelovig rooms-katholiek, hoewel hij met de strenge wetten en bureaucratie van de kerk en het celibaat niet veel ophad. Dat liet hij dan ook vaak in de media duidelijk blijken.

In de krant van 22 augustus 1967 vond ik een bericht inzake een opinieonderzoek uitgevoerd in Groot Britannië direct na de invoering van de Britse wet tegen de zeezenders, beter bekend als The Marine Offences Act. Uit de resultaten bleek dat slechts 16 procent van de Britse bevolking het gloeiend eens was met het verbod op de radiostations, die vanaf internationale wateren hun programma's verzorgden. Niet meer dan een derde van de Britse bevolking keurde het verbod over het algemeen goed. Daartegenover stond 20 procent van de inwoners die absoluut van mening was dat het verbod verkeerd was. In totaal keurde 47 procent van de inwoners de maatregel af. Ouderen waren vanzelfsprekend meer geneigd het verbod goed te keuren dan jongeren. Slechts 30 procent van de ondervraagden tussen de 21 en 34 jaar ging akkoord met de beslissing. Boven de 65 jaar waren dit er 48 procent.

Voor de eventuele oprichting van plaatselijke, al of niet commerciële, radiostations, sprak 50 procent van

de ondervraagden zich positief uit, terwijl 35 procent er tegen was en 15 procent geen oordeel had. Een overgrote meerderheid, namelijk 81 procent, was van mening dat de reclame in de ether de beste financieringsmethode is. Volgens 64 procent zou ook de BBC-televisie door reclame dienen te worden gefinancierd. Dit antwoord werd echter sterk beïnvloed door de manier waarop de vraag werd gesteld. Hierbij werd namelijk betoogd dat advertenties kijkgeld voor de BBC televisie overbodig zouden maken, vandaar dat in een antwoord de algemene tegenzin tegen betaling daarvan tot uitdrukking kwam. Het merkwaardige was echter dat, hoewel de Labourpartij, anders dan de Conservatieven, fel tegen commercialisering van de BBC gekant was, het grootste aantal voorstanders daarvan, 68 procent, destijds onder de Labour kiezers te vinden was.

De BBC kijkers zijn altijd verstoken gebleken van reclame via de diverse landelijke netten. Commerciële radio via het zogenaamde Independent Local Radio Network kwam er pas in 1973, terwijl er één zeezender vooral een doorzetter bleek voor de Britse luisteraars. Radio Caroline ging na de invoering van de MOA door en, met al dan niet lange onderbrekingen, was men de luisteraars vanaf internationale wateren trouw tot in 1991.

In gedachten zit ik, samen met mijn vrouw Jana, even voorbij Joure in de auto richting de Polders om een veilige en rustige rit te maken richting Amstelveen. Een rit die we al vele malen hebben gemaakt en toch nooit gaat vervelen. Je hebt in het poldergedeelte veel herkenningspunten waardoor het redelijk ontspannen rijden is. Mooi wijds uitzicht op het platteland, zonder de hoge flat- en andere gebouwen, die je weer tegenkomt als je plaatsen als Lelystad en Almere voorbijrijdt.

Enkele prijswinnende koeien uit 1967

Maar hoe anders had het kunnen zijn als de ideeën van de Groninger Architect Olsmeijer waren doorgevoerd. In september 1967 haalde hij de dagbladpers met het volgende bericht: 'Er bestaat een goede kans dat de koeienflat, die de Groninger architect K. Olsmeijer enige jaren geleden heeft ontworpen, in de Flevopolder zal worden gebouwd. In de koeienflat, die de heer Olsmeijer 'koetel' noemde, worden zoals wij destijds meldden, de koeien in etages boven elkaar gestald. Deze opzet maakt het mogelijk de dieren volautomatisch te voeren en te melken. De controle kan gebeuren via televisiebewaking en geluidsapparaten. Een laboratorium, kraam- en ziekenafdeling horen bij deze flat. Hoewel er buitenlandse belangstelling was voor het plan, wilde de heer Olsmeijer de primeur voor Nederland houden.' Daarna werd het weer een tijd stil rond het plan van Olsmeijer. Wel had een econoom berekend dat de 'koetel' bij een vijfdaagse werkweek van negen uur per dag 80 tot 90% meer zou verdienen dan de beheerder van een normaal veeteeltbedrijf met koeien.

Een Amerikaans financieringsconsortium werd door deze cijfers, die werden gepubliceerd in het tijdschrift 'Intermediair', aangetrokken. Het leidde wel tot overleg over subsidie met het ministerie van Landbouw en er zouden voorbereidingen getroffen worden om de koeienflat in de Flevopolder te bouwen.

Het idee was echter al eerder door hem gelanceerd en in een teruggevonden artikel uit 1967 werd gemeld dat Olsmeijer in 1964 het idee van 'de Koetel' had gelanceerd, dat trouwens al snel in de volksmond 'de koe op zolder flat' werd genoemd. In het interview stelde de architect, afkomstig uit Winsum, dat het idee ontstaan was doordat hij midden tussen de boeren woonde en dagelijks zag dat het boerenbedrijf een zorgelijk en noodlijdend bedrijf was.

Het plan was volgens hem een enorme uitdaging: "Het wordt een soort coöperatieve reuzenboerderij met

1000 koeien, zomer en winter op de stal, met stalling in een zes verdiepingen hoog flatgebouw, met sterk ge-mechaniseerde voeding en melkwinning, met een minimum aan mankracht, met een vijfdaagse werkweek houden deze bedrijven veel meer geld over dan de normaal functionerende veebedrijven.”

De grote vraag van de critici was destijds: “Wie moet dat betalen? Ze zagen het niet dat banken of financie-ringsbedrijven het idee met geld wilden begeleiden. De heer Olsmeijer geloofde wel zijn doel te bereiken en reageerde met: “Het is de typische mentaliteit van het Noorden om eerst te vragen wat het kost. Dat loopt natuurlijk in de miljarden. Maar als wij zoiets zelf niet kunnen financieren, dan moeten we andere financie-ringsmiddelen vinden. We zitten iedere keer over internationale samenwerking te praten, maar we moeten er ook ernst van maken.”

De gigantisch grote veebedrijven zijn er, vooral in het noorden van Nederland, wel gekomen maar gelukkig zonder de zes etages waardoor nog steeds met vreugde door de polders kan worden gereden. De vraag blijft echter hoe Olsmeijer destijds dacht de andere twee dagen de bedrijfsvoering te regelen gelet op het gegeven dat de berekening was gemaakt op basis van een vijfdaagse werkweek, iets wat in 1967 ook voor velen in blijdschap was ingevoerd.

Hij trad trouwens vaker naar buiten toe en werd al ideeënman-architect genoemd. Zo kreeg hij visioenen in het midden van de jaren zestig om een groot nieuw zakencentrum in de Martinistad te laten bouwen, met liefst 20 verdiepingen. Onderin diende een groots warenhuis te komen, evenals ruimte voor een grote show-room. Destijds schatte hij de bouwkosten op rond 20 miljoen gulden. Zijn zakencentrum diende een blikvanger te worden voor de Martinistad: “Het dient geen gebouw te worden dat ‘s avonds dood valt, nee een toren die in het donker licht uitstraalt en daardoor de aandacht trekt en vasthoudt. Onlangs was ik in Londen en zag dat het zakencentrum er ‘s avonds dood als een pier is. Die kans loopt Groningen ook, daar dient wat aan gedaan te worden. Ik ben met meer grote dingen bezig die de stad Groningen allure moeten geven, maar die zijn nog in embryonale staat. Het nieuwe verkeersplan voor de stad is een briljant idee.”

Hij doelde op de plannen van de toenmalige wethouder Van den Berg, die de binnenstad autoluw wenste te maken en ging verder met: “Het project ‘Beeld en route’ doet het bijzonder goed maar er dienen meer initiatieven te komen. De toerist wil wat zien, men trekt door de stad heen, maar je moet wel ondernemen om de mensen hier vast te houden, ook ‘s avonds. Je moet zien dat zo’n stad leefbaar wordt en blijft. Er dienen markante punten te komen, die ‘s avonds verlicht zijn.”

Ook zonder dit geplande ‘Olsmeijer’ is het wel goed gekomen met Groningen. Nog steeds is het aantal Groningers groeiende, wordt de stad meer en meer door de toeristen bezocht, zijn de bijzondere bakens al vele jaren aan alle kanten van de stad geplaatst en is de toenmalige wethouder van Groningen, Max van den Berg, commissaris van de koningin. Alleen dienen we het 20 verdiepingen tellende gebouw maar in onze verbeelding erbij te zetten.

Maar daar staat tegenover dat Olsmeijer verantwoordelijk was voor het ontwerpen van het merendeel van de woningen in de Groninger wijk Kostverloren, in opdracht van de toenmalige woningbouwvereniging Gruno. In 1956 vierde hij een feestje, samen met anderen, ter gelegenheid van de oplevering van de 500.000ste

naoorlogse woning, waarvan de architectuur van zijn hand was. Verder was hij medeverantwoordelijk voor het ontwerp van het grote winkelcentrum in Corpus Den Hoorn en voor het ontwerp van de allereerste studentenflat in de Martinistad Groningen.

Op de 18de augustus 1967 werd door een woordvoerder van de PTT trouwens officieel bekend gemaakt dat de PTT een plaatsencodering had ontwikkeld bestaande uit vier cijfers en twee lettercodering, waarmee in de toekomst een fijne sortering van de dagelijkse poststukken mogelijk kon worden en ook de snelheid van bestelling verbeterd kon worden. Hij stelde dat het echter nog niet zo was dat men overwoog over te gaan tot de totale invoering van een dergelijk systeem, dat al wel in Duitsland was geïntroduceerd onder de naam 'Postleitzahlen'.

Wel was er een uitzondering voor gebruik van de postcode want de woordvoerder van de PTT voegde eraan toe: "Momenteel mag de codering gebruikt worden door de verzenders van grote aantallen poststukken, die deze stukken voor het verzenden willen sorteren en bundelen. Het is thans nog een intern hulpmiddel, dat vooral voor gebruikers van ponskaarten is ontworpen. Bij gebruik van de codering is het toegestaan de eventuele toevoeging van het bestelkantoor weg te laten. Het nummer duidt namelijk al het bestelkantoor aan. De PTT kent reeds langer een tweecijfer-codering, die evenwel niet voor plaatsen maar voor rayons wordt gebruikt."

In enkele andere landen kende men het systeem van een plaatsnaamcodering, waarvan het gebruik voor iedereen, dus ook voor de particulier, verplicht was gesteld. Met de invoering van de postcode in Nederland duurde het nog even want in 1977/1978 zijn de woonplaatsen (opnieuw) uiteindelijk via codering vastgelegd. Dit was een grote operatie waarbij alle gemeenten, de toenmalige PTT en het Ministerie van Verkeer en Waterstaat betrokken waren. Sindsdien hoort (in principe) elke plek in Nederland tot één woonplaats en heeft elke woonplaats één naam. Daarmee werd veel onduidelijkheid opgeheven. En dus kwamen er in alle huizen en bedrijven dikke boeken te liggen waarin alle postcodes in Nederland waren op te zoeken en werd er jaarlijks een aanvullingsboek in de brievenbus gevonden, totdat er weer een totaal nieuw dik boek werd uitgegeven. Met de komst en doorbraak van internet hebben we jaarlijks minder oud papier gekregen, immers verviel het postcodeboek.

Zoals altijd waren er ook kleine, maar wel opvallende, berichtjes terug te vinden. Op die 18de augustus 1967 maakte de Britse Vereniging voor Veilig Verkeer bekend, dat weldra een wetsvoorstel aan het parlement zou worden voorgelegd ter bescherming van kinderen, die een ijsje bij een karretje willen kopen. In de daaraan voorafgaande vijf jaar waren volgens de vereniging 216 kinderen om het leven gekomen die zonder op- of omkijken drukke straten overstaken om een ijsje te kopen. De vereniging wilde de ijsverkopers uit de hoofdstraten weren. Bovendien mochten, volgens het voorstel, de ijsverkopers niet meer bij geparkeerde auto's en schoolingangen staan. Hun reclameborden dienden volgens de nieuwe wet alleen aan de trottoirzijde hangen. Ijscoverkopers zie je nog steeds strategisch opgesteld in het Britse verkeer.

Toch wil ik nog een keer terug gaan naar de tijd dat ook de eerste 'Love-in' werd gehouden in mijn woonplaats Groningen en wel in de maand augustus 1967, vallende onder de noemer 'Summer of Love'. Het waren nog steeds de conservatieve regeringen in de diverse landen die hun onderdanen op de een of andere of meerdere manieren wensten dwars te liggen. Op 14 augustus 1967, u weet wel de dag dat het merendeel van de Britse zeezenders als Radio London, Radio 270, Radio Scotland en meer voor het laatst waren te horen, was het een gedeputeerde in het Franse Parlement die een voorstel indiende bij de eerste minister Pompidou. Hij was van mening dat Frankrijk minimaal één televisie- en radiovrije avond diende te krijgen. Het betrof de heer Douzans, vertegenwoordiger namens het district Haute Garonne. In schriftelijke vragen

wees hij erop dat de mens een robot dreigde te worden. Volgens hem was er derhalve een serie maatregelen nodig, waarvan de eerste het instellen van genoemde avond diende te worden. Vanaf half negen dienden zowel de radio- als televisie-uitzendingen ten einde te komen. Volgens de brave volksvertegenwoordiger was het op die manier mogelijk dat de Fransen langzamerhand weer leerden lezen en converseren.

Dan was het op dat moment wel anders gesteld op de DLF, dat stond voor Deutschlandfunk, want een dag later, op 15 augustus 1967, begon uit de studio's van dit station, gevestigd in Keulen, een dagelijks half uurtje in het Nederlands, de zondagen uitgesloten. Van half zes tot zes uur in de avond was het te beluisteren. Het radioprogramma werd via de middengolf (236,5 meter) uitgezonden. Het team, dat de informatieve programma's samenstelde, bestond uit drie Duitsers, te weten: Johannes Kopp, die jarenlang buitenlands correspondent was in Den Haag, Sjoerd Hesselbach, die in ons land zijn schoolopleiding ontving en politiek commentator was, en Michael Rensmann, eveneens politiek redacteur (hij studeerde in Groningen). De man, die de teksten sprak, was een Nederlander. Het was de bedoeling dat in de Duitsland omringende landen begrip werd gekweekt voor de Duitse problemen. De programma's waren zo objectief mogelijk. DLF maakte destijds al speciale uitzendingen voor een groot aantal Europese landen. En daarmee komen we aan het einde van deze aflevering van Muziek-, media- en andere herinneringen om een volgende keer terug te keren naar weer een ander jaar.

HANS KNOT

Radiodag Erkrath

Op 7 september jl. was er alweer de 13e Radiodag in Erkrath (Duitsland), georganiseerd door Jan Sundermann. De opzet is niet zo grootschalig als de Nederlandse RadioDay, maar daarom niet minder gezellig. Ook vanuit o.a. Nederland en België was een aantal bezoekers naar het knusse zaaltje afgereisd.

Chet Reuter startte de dag met een presentatie over de geschiedenis van Radio City, waarbij de moord op Reg Calvert doorslaggevend is geweest op de totstandkoming van de Marine Offences Act. Vervolgens werd Hans Knot door Martin van der Ven bevraagd over zijn omvangrijke loopbaan als radio-expert en publicist. Tenslotte was de beurt aan Ferry Eden die zijn collega Marc Jacobs mooie Mi-Amigo en Caroline-herinneringen ontlokte. Al met al een geslaagde dag!

JvH

Bezoekers van de Radiodag in Erkrath zoeken de zon op tussen de interviews door © Jan van Heeren

Tineke vanuit RockArt

Tineke de Nooij kwam donderdagmiddag met haar programma de TinekeShow van Omroep Max op Radio 5 Nostalgia live vanuit Museum RockArt. Tussen 16.00 en 18.00 uur draaide ze de beste muziek uit de jaren '70 met de Top 40, de alarmschijf en Tineke's hittip. Centraal stonden de studio's en het verhaal van de zeezender Radio Veronica 1960 - 1974. Met diverse gasten, waaronder Chiel Montagne en Ad Bouman, werd stilgestaan bij het roemruchte verleden van dit eens zo populaire radiostation.

Surftips (2)

Nederland had 'Top of Flop', in Engeland noemden ze het Jukebox Jury:

http://www.youtube.com/watch?feature=player_embedded&v=b3y-wNnh3g0

En de volgende twee zijn ook de moeite van het bezoeken waard:

<http://www.ontheshortwaves.com/history.html>

<http://radiomap.eu/uk/birmingham>

Manor Park was een schip dat vroeger bedoeld was om zeezender te worden maar men kreeg het niet aan de praat: <http://members7.boardhost.com/PirateRadio/msg/1379246170.html>

En kijk ook eens naar de volgende site: <http://www.shipspotters.nl/viewtopic.php?f=17&t=933&start=0>

Hoe ze in Engeland de jeugd de interesse voor amateurlicenties onder de aandacht brengen kun je op de volgende site zien: http://feedproxy.google.com/~r/essexhampodcast/~5/tIWeh1DtxVY/essexham_foundationtraining2013.mp4

HANS KNOT EN MARTIN VAN DER VEN

Ook dit jaar bestaat weer de mogelijkheid donateur van de Stichting Media Communicatie te worden door 14 Euro over te maken naar:

Stichting Media Communicatie
 Kornoeljestraat 4a, 9741 JB Groningen
 ING bank 4065700 • ABN-Amro bank 988040301
info@mediacommunicatie.nl

Voor dit bedrag ontvang je gratis toegang tot de digitale editie van het Freewave Media Magazine tot en met februari 2014; ontvang je het digitale boek dat je een halve eeuw terug brengt in de tijd naar het jaar 1964; geschreven door Hans Knot. Dit boek zal in het begin van de zomer van 2014 verschijnen. Tevens krijg je een donateurskaart op naam toegestuurd, die tevens geldt als toegangsbewijs voor de RadioDay op 22 maart 2014 in Casa 400 te Amsterdam.

www.radioday.nl

Dit is het voorlopige programma:

'The Pirate Radio Documentary' (video)
Swinging to you on 242 - Radio Scotland
The Sound of Young Europe - Radio Nordsee International
Easy Listening with Britain Radio and Radio 355
Radio Caroline: The Seventies
The Tower of Power: Radio City
Radio Caroline: The Sixties
Radio Day 2014 Awards
Radio Extra Gold NL

SMC

SHOP

Gewijzigd adres: Kornoeljestraat 4a • 9741 JB Groningen

ING bank 4065700 • ABN-Amro bank 988040301

info@mediacommunicatie.nl

*Alle prijzen
inclusief
verzending*

Veronica boven water, het Max Lewin archief De pioniersjaren van Radio Veronica

Nadat het eerste signaal van Radio Veronica de ether was ingegaan, is er tal van onderwerpen totaal niet belicht ofwel onderbelicht gebleven. Hans Knot diepte de eerste jaren van de Veronica-geschiedenis verder uit. De prijs voor Nederland is **€ 19,95** en voor België **€ 22,50**

Het absolute einde, een kroniek van 100 dagen Radio Delmare

Over de 'Pietje Bell' van de zeezenders, geschreven door Jan-Fré Vos. Het boek telt 160 pagina's. Lees de amusante verhalen over de doorgaande strijd tussen enthousiaste radiomakers en fanatieke Radio Controle Dienst-beambten. **€ 17,-**

Way Back Home, the Graham Gill Story

Het levensverhaal van radio-icoon Graham Gill. Na 14 jaar radiomaken in Australië, arriveerde Graham in 1966 in Europa. Hier werkte hij voor diverse stations, waaronder Radio 390, Caroline en RNI. **€ 19,95**

Rob Olthof: Vaar mee met SMC

Over de vele avontuurlijke boottochten, maar ook over diverse andere activiteiten die SMC de afgelopen tientallen jaren heeft ontplooid, zoals de RadioDays en het uitgeven van Freewave Media Magazine. Nog enkele exemplaren in voorraad. **€ 12,50.**

